

Bemærkninger til forordningsforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Dette forslag til Inatsisartutforordning fremlægges for at give førtidspensionister bedre økonomiske levevilkår. Sætserne for førtidspension foreslås forhøjet, da de har været uændrede siden 1998. I samme periode har der været stigning i forbrugerpristallet. Endvidere foreslås, at førtidspensionen automatisk pristalsreguleres.

Forslaget fremlægges endvidere på grundlag af Inatsisartuts beslutning på EM 2009 punkt 44 om, at Naalakkersuisut i 2010 pålægges at fremlægge ændringsforslag til reglerne om alderspension, hvorefter den efterladte i forbindelse med et dødsfald hos gifte eller samlevende pensionister modtager afdødes førtidspension 2 måneder efter dødsfaldet. Naalakkersuisut besluttede, at dette også skulle gælde efterladte efter førtidspensionister.

Forslaget fremlægges endvidere på baggrund af fortolkningsvanskeligheder med enkelte bestemmelser. Således foreslås det præciseret, at førtidspensionisten altid er berettiget til minimum 20 % af førtidspensionsbeløbet for en enlig førtidspension.

Endelig foreslås enkelte sproglige præciseringer primært for at sikre overensstemmelse mellem den grønlandske og den danske udgave af § 18 samt § 21.

2. Forslagets hovedpunkter

Ændring og pristalsregulering af førtidspensionsbeløbet

De gældende satser for førtidspension foreslås forhøjet, idet satserne ikke har været reguleret siden 1998. Der har i perioden siden 1998 været stigning i forbrugerpristallet. Endvidere foreslås, at førtidspensionen pristalsreguleres automatisk på samme måde som i landstingsforordningen om alderspension.

Udbetaling af pension i forbindelse med en pensionists dødsfald

Det foreslås, at den efterladte i forbindelse med et dødsfald hos gifte eller samlevende pensionister modtager afdødes førtidspension 2 måneder efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Præcisering af gældende lovgivning

Førtidspensionsbeløbet reguleres i forhold til størrelsen af skattepligtig indtægt, men kan aldrig bortfalde uanset skattepligtig indtægt. Det foreslås præciseret, at førtidspensionsbeløbet minimum vil udgøre 20 % af pensionsbeløbet for en enlig førtidspensionist.

Der er foretaget enkelte sproglige præciseringer dels for at sikre overensstemmelse mellem den grønlandske udgave og den danske udgave af § 18 og § 21, og dels med hensyn til mere enkle formuleringer i de samme bestemmelser.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den foreslåede forhøjelse af satserne er indarbejdet i FFL 2010, hvor der er afsat 17 mio. kr. til formålet.

De økonomiske konsekvenser af, at den efterladte i forbindelse med et dødsfald hos gifte eller samlevende pensionister modtager afdødes alders- eller førtidspension 2 måneder efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er indtruffet, forventes at kunne holdes inden for rammen.

Herudover forventes ikke økonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser.

5. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Evt. andre væsentlige konsekvenser

Forslaget ventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Forholdet til Rigsfællesskabet

Forslaget vurderes ikke at have betydning i forhold til Rigsfællesskabet.

9. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har været sendt i høring hos følgende: KANUKOKA, NUSUKA, GA, SIK, AK, IMAK, ILIK, PIP, ASG, PPK, KNAPK, APK, Departementet for Finanser, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Departementet for Sundhed, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Kommunernes Revision og Det Sociale Ankenævn.

Følgende myndigheder og organisationer har afgivet høringssvar:

KANUKOKA

Det bemærkes, at ophævelsen af pristalsreguleringen af førtidspensionens satser fra 1998 har for kommunerne medført højere udgifter i form af personlige tillæg, idet pensionsbeløbet ikke har fulgt med købekraften. Det er derfor velkomment, at satserne nu foreslås reguleret. Kommunerne foreslår, at der indføres en bestemmelse om pristalsregulering af satserne, så købeeften hos modtagere af pension sikres fremover. Det foreslås endvidere, at enlige pensionister får udbetalt pensionen til boet i 2 måneder.

Bemærkningerne tages til efterretning. Det skal dog præciseres, at pristalsreguleringen af førtidspensionens satser ophørte 1. juli 1995.

Vedrørende pristalsregulering af satserne for førtidspension er dette indarbejdet i nærværende forordningsforslag.

Forslaget om, at pensionen skal udbetales til boet i 2 måneder efter en pensionists dødsfald, indarbejdes ikke i nærværende forordningsforslag. Det er hensigten med den foreslåede bestemmelse om, at den efterladte modtager afdødes pension 2 måneder efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er indtruffet, kortvarigt at hjælpe den efterladte der bliver alene om afholdelse af udgifter, som de hidtil har været to om at afholde.

Departementet for Finanser

Departementet godkender regulering af satserne for førtidspensionen. Det foreslås, at der indarbejdes en automatisk regulering af førtidspensionen efter samme model som

alderspensionen. Det foreslås endvidere, at bestemmelsen om, at førtidspensionister modtager minimum 20 % af pensionsbeløbet for en enlig førtidspensionist uanset størrelsen af skattepligtig indtægt ophører/fjernes.

Bemærkningerne er taget til efterretning. Der er indarbejdet ny bestemmelse om automatisk regulering af førtidspensionen svarende til bestemmelsen herom i alderspensionsforordningen. Forslaget om at fjerne bestemmelsen om, at førtidspensionister modtager minimum 20 % af pensionsbeløbet for en enlig førtidspensionist uanset størrelsen af skattepligtig indtægt, indarbejdes ikke i dette forordningsforslag, men må afvente Velfærdskommissionens anbefalinger, idet bestemmelsen formodes at indgå i de samspilsproblematikker, som Velfærdskommissionen undersøger.

Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

Det bemærkes, at i selve forordningen anvendes begrebet ”par”, idet definitionen for ”par” er fastsat i § 4 og omfatter personer, den enten er gift, har indgået registreret partnerskab eller lever i et ægteskabslignende forhold, som har varet i mindst 1 år.” Det bemærkes, at ”par” også bør anvendes i ændringsforslaget.

Bemærkninger er taget til efterretning og indarbejdet i ændringsforslaget.

Følgende har ingen bemærkninger:

GA (som er blevet sammenlagt med ILIK), AK, SIK, PIP, Departementet for Sundhed og Det Sociale Ankenævn

Følgende har ikke afgivet høringssvar:

IMAK, ASG, PPK, KNAPK, APK, NUSUKA, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Kommunernes Revision.

Bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse, dog forhøjes pensionsbeløbene. Der foreslås en forhøjelse til 100.000 kroner årligt for en enlig førtidspensionist, 100.000 kroner årligt for par, hvor den ene modtager førtidspension, og den anden ikke modtager nogen former for offentlig pension, samt 150.000 kroner årligt for par, når begge er berettiget til førtidspension.

Den indtægtsbestemte førtidspension udbetales med de nævnte satser, når betingelserne for optjening af fuld førtidspension er opfyldt. I modsat fald udbetales en brøkdel af beløbet beregnet på grundlag af faktiske bopælstid, hvor der omregnes på grundlag af den potentielle bopælstid i forhold til 40 år.

Den foreslåede forhøjelse sker på baggrund af, at gældende satser for førtidspension ikke har været reguleret siden 1998, og at der i perioden har været stigning i forbrugerpristallet.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse, idet der dog anføres et højere pensionsbeløb.

Kategorien par, hvor den ene modtager førtidspension og den anden alderspension, er fastsat i gældende landstingsforordning om alderspension, og derfor er den også fastsat i gældende landstingsforordning om førtidspension.

Da alderspensionsbeløbet reguleres på grundlag af det i Grønlands Statistik offentliggjorte forbrugerprisindeks, reguleres også pensionsbeløbet for kategorien par, hvor den ene modtager førtidspension og den anden alderspension.

Pensionsbeløbet til denne kategori er senest fastsat til 148.400 kroner.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny og fastslår, at førtidspensionen pristalsreguleres. Det følger af bestemmelsen, at førtidspensionsbeløbet reguleres hver gang, forbrugerprisindekset har ændret sig 3 fulde point. Reguleringen sker udelukkende på basis af forbrugerprisindekset 1. juli med virkning fra den førstkommende 1. januar. Forbrugerprisindekset for 1. juli 2010 sættes som basis lig 100. Reguleringen sker eksempelvis med 3 procent, hvis forbrugerprisindekset i forhold til 1. juli 2010 er 103,17. Denne regulering fastholdes, indtil forbrugerprisindekset stiger til over 106 eller ved deflation falder til under 100. Førtidspensionen kan nedsættes, hvis deflationen falder til under 100. Basis for reguleringen er valgt af hensyn til finanslovsudarbejdelsen, og reguleringstidspunktet er valgt af hensyn til administrationen.

Til stk. 4

Bestemmelsen er ny og fastsætter, at Naalakkersuisut offentliggør de regulerede satser hvert år 1. januar. Dette vil ske på Selvstyrets hjemmeside for gældende sociallovgivning.

Til nr. 2

Bestemmelsen svarer til gældende § 9, stk. 2, dog er det præciseret, at førtidspensionen ikke kan bortfalde (som der står skrevet i gældende § 9, stk.2), idet førtidspensionisten i henhold til § 9, stk. 3, altid er berettiget til 20 % af førtidspensionsbeløbet for en enlig førtidspensionist, uanset størrelsen af eventuel anden skattepligtig indtægt, herunder førtidspension udbetalt i henhold til reglerne i Nordisk Konvention om Social Sikring.

Indtægtsgrænserne er fastsat til 180.000 kroner årligt for en enlig førtidspensionist, 270.000 kroner årligt for par, hvor begge modtager førtidspension, 270.000 kroner årligt for par, hvor den ene modtager førtidspension og den anden ikke modtager nogen form for offentlig pension og 300.000 kroner årligt for par, hvor den ene modtager førtidspension, og den anden modtager alderspension.

Størrelsen på førtidspension beregnes inden begyndelsen af et kalenderår jf. § 10 og § 11.

Til nr. 3

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse, idet der dog er foretaget enkelte sproglige præciseringer.

Bestemmelsen fastslår, at førtidspensionisten er forpligtet til selv at gøre opmærksom på ændringer i personlige forhold, for eksempel indgåelse eller ophævelse af ægteskab, og økonomiske forhold, for eksempel øgede indkomster. Dette gælder også førtidspensionister, som har bopæl uden for den kommunale inddeling, samt førtidspensionister, der modtager førtidspension efter reglerne i Nordisk Konvention om Social Sikring.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse, idet der dog er foretaget enkelte sproglige præciseringer.

Bestemmelsen fastslår udtrykkeligt, at retten til førtidspension fortabes i det øjeblik, hvor betingelserne ikke længere er til stede, eller hvor tilkendelse er sket på et urigtigt grundlag. Bestemmelsen må anses for primært at være relevant i forhold til de få personer, som efter et stykke tid genvinder deres erhvervsevne. Bestemmelsen

finder endvidere anvendelse i de få tilfælde, hvor en person eksempelvis har forfalsket en lægeerklæring eller på anden vis har afgivet urigtige oplysninger.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse, idet der dog er foretaget enkelte sproglige præciseringer.

Bestemmelsen om adgang til modregning giver kommunen mulighed for at modregne for meget udbetalt førtidspension i de løbende pensionsudbetalinger. Det er en betingelse for modregning, at førtidspensionisten har givet kommunen urigtige oplysninger eller har fortiet omstændigheder, som har betydning for førtidspensionens størrelse. Hvis kommunen ved en fejl har udbetalt for højt beløb, og denne fejl ikke kan tilregnes førtidspensionisten, kan der ikke kræves tilbagebetaling eller modregning, medmindre det har været tydeligt for førtidspensionisten, at der blev udbetalt for meget i førtidspension.

Har kommunen ved en fejl eksempelvis sat et ekstra 0 bag pensionsbeløbet, således at førtidspensionisten en måned får udbetalt 65.000 kr. i stedet for de normale 6.500 kr., vil førtidspensionisten ikke have en berettiget forventning om, at pensionsudbetalingen har været korrekt. Kommunen vil have mulighed for at modregne i pensionen eller kræve det for meget udbetalte beløb tilbagebetalt.

Det er ikke noget krav for at kræve tilbagebetaling eller foretage modregning, at førtidspensionisten har været i ond tro med hensyn til de fejlagtige oplysninger. Det er tilstrækkeligt, at fejlen kan tilregnes førtidspensionisten.

Der kan modregnes i både førtidspension og alderspension, hvis vedkommende overgår til alderspension og fortsat skylder kommunen penge. Der kan endvidere modregnes i både den egentlige pension samt i personlige tillæg. Der kan ikke modregnes i børnetillæg.

Hvis kommunen træffer beslutning om, at der skal ske tilbagebetaling eller modregning i førtidspensionen, skal det ske under iagttagelse af regler om partshøring m.v. i landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning og bestemmelser om tvangsbeneficiet i lov om rettens pleje i Grønland, så førtidspensionisten har tilstrækkeligt tilbage af sin pension til at leve for. Der skal i hvert enkelt tilfælde tages stilling til, hvor meget førtidspensionisten kan undvære af den løbende pensionsudbetaling.

Til nr. 4

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelse, idet der dog er foretaget enkelte sproglige præciseringer.

Kommunen kan efter en konkret vurdering vælge at administrere førtidspensionen for førtidspensionisten. Det kan for eksempel ske i de tilfælde, hvor

førtidspensionisten handler økonomisk uansvarligt, ved at bruge alle sine penge på udbetalingsdagen, så førtidspensionisten ikke kan betale sine faste udgifter eller forsørge sig selv, eller i tilfælde hvor førtidspensionisten ikke formår at holde sine udgifter på et rimeligt niveau.

Bestemmelsen giver derimod ikke hjemmel til, at førtidspensionisten selv kan kræve, at kommunen udbetaler førtidspensionen på andre måder end månedsvis forud. Det er ikke hensigten, at kommunen skal administrere førtidspensionen, blot fordi førtidspensionisten synes, det er bekvemt at kunne få førtidspensionen udbetalt i mindre rater. Bestemmelsen afskærer dog ikke kommunen fra at imødekomme en sådan anmodning.

Til nr. 5

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastsætter, at i forbindelse med en pensionists dødsfald modtager den efterladte i et par jf. § 4, den afdødes førtidspension 2 måneder efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Bestemmelsen supplerer § 22, stk. 1, hvorefter udbetalingen stoppes ved udgangen af den efterfølgende måned, når betingelserne for førtidspension ikke længere er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse anvendes således ikke i tilfælde, hvor der ikke er en efterladt efter en afdød gift eller samlevende førtidspensionist.

Hvis den afdøde ægtefælle m.v. varigt er flyttet til en social døgninstitution, modtager den efterladte ikke førtidspension efter den afdøde. Dette skyldes, at det i den gældende landstingsforordnings § 4, stk. 2, er fastsat, at modtageren af førtidspension sidestilles med en enlig modtager af førtidspension, hvis ægtefællen, den registrerede partner eller samleveren varigt er flyttet til en social døgninstitution.

Til § 2

Forordningen foreslås at træde i kraft den 1. juli 2010.